

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1378

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *de gevangenisstraf voor de Turks-Koerdische politica Zana*. (Ingezonden 9 december 2008)

- 1
Hebt u kennisgenomen van de nieuwe veroordeling tot tien jaar gevangenisstraf voor de Turks-Koerdische politica Leyla Zana omdat zij handelde «alsof zij lid van een terroristische organisatie was»?¹
- 2
Is het waar dat dit vonnis niet is gebaseerd op concrete daden maar op politieke uitspraken gedaan tijdens een negental toespraken, in de periode tussen juli 2007 en maart 2008?
- 3
Is het tevens waar dat haar op basis van artikel 53/1 van het Turkse wetboek van strafrecht het actief en passief kiesrecht is ontnomen?
- 4
Betekent de door u uitgesproken wens dat de Turkse regering de wetgeving voor vrije meningsuiting aanpast eveneens dat politieke uitspraken binnen die vrijheid van meningsuiting moeten kunnen worden gedaan?² Indien neen, waarom niet?
- 5
Bent u bereid de Turkse autoriteiten te kennen te geven dat het

onaanvaardbaar is dat iemand vanwege politieke denkbeelden tot een gevangenisstraf wordt veroordeeld en dat daarom de wetgeving moet worden aangepast zodat dit niet opnieuw kan gebeuren?

6
Bent u voorts bereid er bij de Turkse autoriteiten op aan te dringen dat de straf niet ten uitvoer wordt gelegd en te verzoeken dat Zana, desgewenst, als kandidaat kan deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2009? Indien neen, waarom niet?

7
Bent u bereid een eventueel hoger beroep door de vertegenwoordigers van de Nederlandse regering bij te laten wonen om er op toe te zien dat het proces volgens de universeel aanvaarde regels van een goede rechtsgang verloopt? Indien neen, waarom niet?

¹ Leyla Zana Sentenced To Prison For Her Speeches.

<http://www.bianet.org/english/kategori/english/111291/leyla-zana-sentenced-to-ten-years-in-prison-for-her-speeches>

² Aanhangsel Handelingen nr. 1975, vergaderjaar 2007–2008. Antwoord op vraag 1 t/m 5.

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 29 januari 2009)

1 t/m 3
Ja.

4 en 5
In de context van de terroristische aanslagen door en de strijd van de Turkse regering tegen de PKK liggen de politieke uitspraken van Leyla Zana in Turkije uitermate gevoelig. Naar het oordeel van de rechtbank heeft Zana het Turkse strafrecht en de antiterrorismewet overtreden wegens vermeende banden met de terroristische organisatie PKK en het maken van propaganda voor deze organisatie. Inmiddels is door Leyla Zana hoger beroep aangetekend tegen deze uitspraak. Zoals in de meest recente voortgangsrapportage van de Europese Commissie over Turkije (5 november 2008) werd geconstateerd, wordt door Turkse rechters en openbaar aanklagers in zaken die handelen over de Koerdische kwestie soms onvoldoende onderscheid gemaakt tussen niet-gewelddadige politieke standpunten en uitspraken die aanzetten tot geweld. Ik ben van mening dat vrijheid van meningsuiting een fundamenteel recht is en ook politieke uitspraken dient te omvatten. Ik spreek ook tegenover mijn Turkse gesprekspartners regelmatig mijn zorg uit over het gebrek aan voortgang in Turkije op het terrein van de vrijheid van meningsuiting en de positie van minderheden. Ook in EU-verband dringt Nederland aan op maatregelen van de Turkse regering op dit terrein. In de nog te openen onderhandelingshoofdstukken over «de rechterlijke macht en

fundamentele rechten» (hoofdstuk 23) en «justitie, vrijheid en veiligheid» (hoofdstuk 24) staan deze onderwerpen centraal. Ook in de periodieke politieke dialoog met Turkije wordt voortdurend aandacht geschonken aan de noodzaak van verdere voortgang op dit gebied. Uitgangspunt is dat in Turkije de fundamentele rechten worden gegarandeerd zoals deze zijn neergelegd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en dat Turkije zijn wetgeving daarvoor, waar nodig, aanpast.

6 en 7

Het uiteindelijk oordeel is aan de Turkse rechter. De Turkse regering kan zich niet mengen in de rechtsgang. De rechtszaak tegen Leyla Zana zal nauwgezet worden gevolgd, waarbij met name gelet zal worden op een eerlijk verloop van de procesgang.

Zoals eerder gezegd, dringen Nederland en de EU er bij de Turkse regering op aan om de betreffende wetgeving aan te passen.